

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH060069
NAZWA
OBSZARU Wierzchowiska

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH060069	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Wierzchowiska

1.4. Data opracowania 2008-03	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2017-04
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MŚ z dn. 24 lutego 2017 r. w spr. soo Wierzchowiska (PLH060069)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

[Powrót](#)

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

22.26

51.1227

4.15

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Nazwa regionu

PL31	Lubelskie
------	-----------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0 %)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

[Powrót](#)

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
9110			4.07		G	A	C	A	A

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

[illegible]

P	4068	Adenophora liliifolia	p	1	1	i		M	D						
---	------	---------------------------------------	---	---	---	---	--	---	---	--	--	--	--	--	--

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N19	98.76
N12	1.24
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar Natura 2000 Wierzchowiska PLH060069 położony jest w południowej części gminy Bełżyce (powiat lubelski, województwo lubelskie), w bliskim sąsiedztwie miejscowości Skrzyniec, Stare Wierzchowiska i Wierzchowiska Dolne. Przedmiotem ochrony w obszarze jest ciepłolubna dąbrowa (podtyp 91I0-1 świetlista dąbrowa *Potentillo albae-Quercet*), która zajmuje 98% powierzchni obszaru). Dąbrowa porasta glebę płową zalegającą płytko na skałach wapiennych. W warstwie drzew dominuje dąb bezszypułkowy *Quercus petraea*. W zróżnicowanej gatunkowo warstwie zielnej odnotowano liczne gatunki charakterystyczne dla tego typu siedliska leśnego. Obszar pozbawiony jest jakichkolwiek zbiorników wód powierzchniowych (zarówno wód płynących jak i stojących). Na obszarze Natura 2000 Wierzchowiska PLH060069 nie zostały wyodrębnione korytarze migracyjne zwierząt, dominują tu tereny zadrzewień i lasów. Od strony zachodniej sąsiaduje z terenami otwartymi, na których prowadzona jest gospodarka rolna. Obszar Natura 2000 Wierzchowiska PLH060069 położony jest na terenie Chodelskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

4.2. Jakość i znaczenie

91I0 Ciepłolubna dąbrowa znajdująca się w granicach obszaru Natura 2000 Wierzchowiska, obejmuje niewielki (ok. 4 ha) płat świetlistej dąbrowy *Potentillo albae-Quercetum* (kod 91I0-1).
Procent pokrycia: 98%
Powierzchnię dąbrowy (4,1 ha) obliczono na podstawie inwentaryzacji terenowej wykonanej w 2012 r. (Neffeld P. 2012)
Stopień reprezentatywności - A.
Na taką ocenę fakt, że przedmiotowa dąbrowa w pełni reprezentuje odmianę mazowiecko-małopolską zespołu świetlistej dąbrowy *Potentillo albae-Quercetum* pod względem składu gatunkowego runa, przy jednoczesnym braku oznak degeneracji fitocenozy i zgodności składu gatunkowego drzewostanu z typem siedliska.

Stan zachowania - A

Stopień zachowania struktury – II (dobrze zachowana).

Na obniżoną kwalifikację tego parametru zaważyło szczególnie zbyt duże zwarcie drzewostanu (powyżej 70%) oraz warstwy podszytu (powyżej 20%).

Stopień zachowania funkcji – I (doskonałe perspektywy).

Podstawą przyjęcia takiej oceny dla tego parametru jest dobry potencjał warunków glebowo-klimatycznych, istniejących lokalnych zasobów florystycznej różnorodności, przy założeniu prowadzenia w przyszłości racjonalnej gospodarki leśnej.

Powierzchnia względna: C

Siedlisko na tle zasobów krajowych szacowana jest na około 0,04% do 0,24%.

Ocena ogólna: A

Zaważyły tutaj dwie oceny cząstkowe A (doskonałe) dla stopnia reprezentatywności i stanu zachowania.

Niewielką wagę przy wystawianiu oceny ogólnej nadano ocenie „względnej” powierzchni (w przypadku ostoi Wierzchowska — C, jednak siedlisko 9110 charakteryzuje się w sposób naturalny niewielką powierzchnią poszczególnych płatów, przy jednocześnie dużym zasięgu siedliska w kraju, stąd trudno oczekiwać że w obszarze o powierzchni kilku hektarów znaleźć by się mogła znacząca część zasobów krajowych siedliska).

Na omawianym obszarze notowany był w postaci skrajnie nielicznej populacji, nie przekraczającej 1 osobnika, dzwonecznik wonny *Adenophora liliifolia* (kod 4068). Informacji tej nie potwierdzono w toku szczegółowych badań w roku 2012. W związku z tym utrzymano ocenę populacji gatunku D —populacja nieistotna.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	K02.01		i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100

Suma	100
------	-----

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Buczek A. 2004. Stanowiska dzwonecznika wonnego *Adenophora liliifolia* na Równinie Bełżyckiej (Zachodnia Lubelszczyzna) Chrońmy Przyr. Ojcz. 60. 2 53-60 2. Buczek A., Buczek. T., Dobrowolski R. 1999 Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Bełżyce. Na zlecenie Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody w Lublinie, NFOŚ, Warszawa 3. Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wierzchowiska PLH060069 w województwie lubelskim, 2012 r.4. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustalenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wierzchowiska PLH 060069, DZ. URZ. WOJ. LUB. 2014. 1881.

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL04	100.0				

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL04	Chodelski Obszar Chronionego Krajobrazu	-	100.0

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie
Adres:	Polska Bazylianówka 46 20-144 Lublin
Adres e-mail:	sekretariat@rdos.lublin.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒	Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wierzchowiska PLH060069 Link: http://edziennik.lublin.uw.gov.pl/#/legalact/2014/1881/
☐	Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐	Nie	

7. MAPA OBSZARU

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH060069

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒

Tak

☐

Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)